

Suport informațional
Din istoria Uniunii Europene și procesului de aderare a
Republicii Moldova la UE

Scurt istoric al Uniunii Europene

Uniunea Europeană este o entitate politică, socială și economică, compusă din 27 țări. Uniunea se bazează pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept și a respectării drepturilor omului, inclusiv drepturile persoanelor aparținând minorităților. Aceste valori sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată prin pluralism, nediscriminare, toleranța, justiție, solidaritate și egalitate între bărbați și femei.

Uniunea Europeana este rezultatul unui proces de cooperare și integrare care a început propriu-zis în anul 1951. Acest proces a fost unul extrem de complex, marcat de mai multe etape care au condus la configurarea actuala a Europei. Inițial, Uniunea Europeana a fost gândită ca o soluție la criza apărută după cel de-al Doilea Război Mondial. Astfel, cooperarea între statele europene apare ca o necesitate, singura soluție viabilă care putea încheia criza creată și putea relansa Europa pe plan mondial. Părinții fondatori ai UE au fost Jean Monnet și Robert Schuman.

Etapele creării UE:

Anul	Tratatul	State membre	Notă
1951	Tratatul instituind Comunitatea Europeana a Cărbunelui și Oțelului.	Franța, Germania, Italia, Belgia, Olanda și Luxemburg	La momentul creării, existau, trei comunități europene distincte, cu competențe limitate și activând doar pe plan economic. Aceste comunități aveau structuri de conducere distincte, situație care s-a menținut până în anul 1965, când aceste organe de conducere au fuzionat.
1957	Tratatul de la Roma care prevedea crearea Comunității Economice Europene (CEE)	Franța, Germania, Italia, Belgia, Olanda și Luxemburg	
1957	Comunitatea Europeana a Energiei Atomice (EURATOM)	Franța, Germania, Italia, Belgia, Olanda și Luxemburg	
1992	Tratatul asupra Uniunii Europene (Tratatul de la Maastricht)	Franța, Germania, Italia, Belgia, Olanda și Luxemburg, Danemarca, Irlanda, Regatul Unit, Grecia, Spania, Portugalia	Pune bazele Uniunii Europene. Statele europene intră într-o nouă fază a unificării, creând o nouă structura, cu o nouă denumire (“Uniunea Europeana”) și cu o organizare bazată pe existența a trei piloni de importanța inegală.

Uniunea Europeană se bazează pe **trei piloni** de importanța inegală: **primul pilon** reprezintă cooperarea economică. **Cel de-al doilea pilon** acoperă dispozițiile referitoare la politica externă și de securitate comună (PESC) a Uniunii Europene. **Al treilea pilon** organizează cooperarea statelor UE în domeniile justiției și afacerilor interne.

Principalele obiective ale UE sunt: promovarea progresului economic și social (piața unica europeană a fost instituită în 1993, iar moneda unica – euro – a fost lansată în 1999); afirmarea

identității Uniunii Europene pe scena internațională (prin ajutor umanitar pentru țările nemembre, o politică externă și de securitate comună, implicare în rezolvarea crizelor internaționale, poziții comune în cadrul organizațiilor internaționale); instituirea cetățeniei europene (care nu înlocuiește cetățenia națională, dar o completează, conferind un număr de drepturi civile și politice cetățenilor europeni); dezvoltarea unei zone de libertate, securitate și justiție (legată de funcționarea pieței interne și în particular de libera circulație a persoanelor); să existe și să se consolideze în baza dreptului comunitar (corpul legislației adoptate de către instituțiile europene, împreună cu tratatele fondatoare).

Aderarea Republicii Moldova la UE

Ca stat, din punct de vedere geo-politic, economic și cultural, Republica Moldova aparține Europei. De-a lungul veacurilor, teritoriul ei avea un rol semnificativ de „arie de contact” a diferitor țări, culturi și religii.

Începând cu anii 90 ai secolului XX, după declararea independenței, Republica Moldova a intrat în perioada soluționării unor importante probleme cu caracter politic, economic și social în politica internă și de orientarea spre Uniunea Europeană în politica externă.

Printre principalele evenimente care a contribuit la stabilirea relațiilor Republicii Moldova cu UE, putem identifica:

Timp	Eveniment
31 august 1989	Decretarea limbii moldovenești ca limbă oficială a țării și revenirea la alfabetul latin
27 august 1991	Republica Moldova a fost proclamată ca stat independent
5 mai 1992	Cooptarea RM la Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare
28 iulie 1992	Aderării la structurile Băncii Mondiale
12 august 1992	Aderarea RM la Fondul Monetar Internațional
28 noiembrie 1994	Semnarea Acordului de Parteneriat și Cooperare între UE și RM
13 iulie 1995	Intrarea în Consiliul Europei
1 iulie 1998	Intrarea în vigoare a Acordului de Parteneriat și Cooperare între UE și RM
28 iunie 2001	Membri cu drepturi depline al pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est
15 iunie 2009	Comisia Europeană a fost autorizată de către Consiliul să demareze negocieri pentru încheierea unui acord consolidate între UE și RM
27 iunie 2014	Semnarea la Bruxelles a Acordului de Asociere a RM la UE
3 martie 2022	RM a depus cererea de aderare la UE
23 iunie 2022	Consiliul Europei a recunoscut perspectiva europeană a Moldovei și i-a acordat statutul de țară candidate la UE
01 iunie 2023	Republica Moldova a găzduit cel de-al doilea Summit al Comunității Politice Europene

Din 2014, relațiile bilaterale se bazează pe Acordul de Asociere UE-Moldova, inclusiv pe Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător, care pune bazele unei asocieri politice și integrări economice mai puternice între UE și Moldova.

Relațiile UE-Moldova au intrat într-o nouă etapă strategică de când Consiliul Europei a recunoscut perspectiva europeană a Moldovei și i-a acordat statutul de țară candidată la UE la 23 iunie 2022.

Asistența și sprijinul acordat de UE pentru reformele democratice au adus beneficii tangibile cetățenilor moldoveni de-a lungul anilor, cum ar fi creșterea schimburilor comerciale și călătoriile fără vize în spațiul Schengen din 2014.

UE continuă să fie solidară cu Republica Moldova, oferind un sprijin de peste 1,09 miliarde EUR începând cu octombrie 2021, inclusiv granturi și împrumuturi, și se angajează să continue să consolideze capacitatea de rezistență a Moldovei. UE se concentrează pe consolidarea rezilienței Moldovei, inclusiv în ceea ce privește securitatea energetică, consolidarea cooperării în domeniul securității și apărării și sprijinirea parcursului său de reformă.

Republica Moldova, la 01 iunie 2023, a găzduit cel de-al doilea Summit al Comunității Politice Europene (o platformă pentru discuții politice și strategice despre viitorul Europei). Agenda Summitului a cuprins trei teme majore: energie, securitate și conectivitate. Summit-ul a oferit posibilitatea RM să recupereze foarte multe lacune pe care le-a avut, ca societate și țară, în interacțiunea cu partenerii externi în ultimii 30 de ani și să realizeze o investiție în viitorul relației cu absolut fiecare stat democratic din Europa. Aceste relații sunt și vor fi în continuare o piatră de temelie pentru parcursul European al RM, pentru parcursul ei de aderare la UE.

Procesul de extindere a Uniunii Europene

1957, Europa-6

1973, Europa-9

1981, Europa-10

1986, Europa-12

1995, Europa-15

Scenariul anului 2004: Europa-25

